

genbrug. Men de fire redaktører bør alligevel roses for deres initiativ til udgivelse af denne vifte af artikler, der i det store og hele giver et godt indtryk af den nuværende danske antikforsknings mangesidighed.

Jesper Carlsen

Birka Studies Volume 2. Excavations in the Black Earth 1990. Edited by BJÖRN AMBROSIANI and HELEN CLARKE. Stockholm 1995.

The Twelfth Viking Congress. Developments Around the Baltic and the North Sea in the Viking Age. Edited by BJÖRN AMBROSIANI and HELEN CLARKE. Birka Studies Volume 3. Stockholm 1994.

I årene 1990-95 har der fundet en ny, intensiv udgravning sted af »den sorte jord« i Birka. Allerede fra 1992 er den tilhørende publikationsserie påbegyndt under navnet *Birka Studies*. Volume 1 indeholdt artikler om den historiografiske baggrund og transkriptioner af Hjalmar Stolpes oprindelige rapporter fra 1873-89. Volume 2 omhandler det første års udgravninger og beskriver den omhyggelige udgravningsteknik (med soldning af al udgravet jord fra snævert specificerede lag og udgravningsfelter) og omtaler de mange naturvidenskabelige undersøgelser af både makro- og mikrofossiler. De mange, ofte ganske små fund blev konserveret på stedet, og nogle af de lidt større får særskilte artikler. Der ser ud til at blive tale om en velfinansieret og veldokumenteret udgravning af den gamle handelsplads.

Birka Studies Volume 3 indeholder rapporten fra The Twelfth Viking Congress holdt på Hässelby Slott august-september 1993. Det udbytte, man væsentligst får fra sådanne symposieberetninger, er en generel oversigt over »Stand der Forschung«, samtidig med, at sløret løftes for igangværende projekter. Og her skuffer den foreliggende rapport ikke. Tilmed har et par store indlæg netop præg af forskningsoversigter, således Johan Callmers artikel om arkæologernes nuværende viden om handelspladser og tidlige byer langs Kattegat og Østersøen; som i flere andre artikler gøres der opmærksom på de mange nye fund langs de Vendiske kyster og i de Baltiske lande og det vises, at væksten i anlæg af handelspladser er startet før den egentlige vikingetid. Dette er blot én af de fjorten væsentlige artikler om hovedemnet *Urbanization and Settlement in East and West*. Under hovedtitlen *Means of Payment in East and West* findes tre vægtige artikler; særlig kan nævnes Thomas S. Noonans opgørelse af skatte med arabiske sølvmonter, hvor det nuværende Polen optræder som en uventet stor importør af østligt metal; Noonan kan vise, at mens der vedbliver at ankomme nyslåede arabiske sølvmonter til Rusland, når kun ganske få frem til Østersølandene efter midten af det tiende århundrede. Bogens tredje afsnit behandler i sine elleve artikler mest sproglige, men også religionshistoriske og runologiske emner. Gillian Fellows-Jensen giver en oversigt over forskningen i de skandinaviske sprogs spor på alle relevante Britiske Øer; og Lena Peterson præsenterer en ny database for de skandinaviske rune-tekster, der nok skal blive flittigt brugt. Bogen er væsentlig læsning for alle vikingeforskere, der i endnu højere grad end andre historikere er tvungne til at arbejde tværfagligt. De kan her få en hurtig indgang til forskningens nyeste resultater og problemstillinger.

Rikke Malmros